

شناسنامه موزه فوتبال آذربایجان

مؤلف: ایوب نیکنام لاله

www.ketab.ir

سرشناسه	: نیکنام لاله، ایوب، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: شناسنامه موزه فوتبال آذربایجان / ایوب نیکنام لاله
مشخصات نشر	: تبریز: ستوده، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۴۴ ص.: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۵-۱۷۱-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: موزه فوتبال آذربایجان
موضوع	: فوتبال -- ایران -- تبریز -- تاریخ
موضوع	: Soccer -- Iran -- Tabriz -- History
موضوع	: فوتبال -- ایران -- تبریز -- مصور
موضوع	: Soccer -- Iran -- Tabriz -- Pictorial works
رده بندی کنگره	: GV۹۴۴
رده بندی دیویی	: ۳۳۴۰۹۵۵۱ / ۷۹۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۲۰۵۵۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

شناسنامه موزه فوتبال آذربایجان

تألیف:	ایوب نیکنام لاله
چاپ:	اول ۱۴۰۰
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
لیتوگرافی و چاپ:	شهریور، تهران
صحافی:	علی
مدیر هنری و طراحی:	سلوا محجل شجا
شابک:	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۵-۱۷۱-۷

انتشارات ستوده، شماره ۲۵، خیابان ارک جدید،
 خیابان طالقانی، تبریز
 کدپستی ۵۱۳۷۷۷۸۷۷۱
 تلفن ۳۵۵۶۷۸۱۸
 فاکس ۳۵۵۵۲۴۵۸
 E-mail: sotodeh.pub@gmail.com

فهرست

- ۹ پیشگفتار شهردار تبریز
- ۱۳ پیشگفتار شهردار منطقه ۲
- ۱۷ مقدمه مؤلف
- ۲۱ فصل ۱- موزه و موزه‌داری
- ۲۳ تعریف موزه
- ۲۴ موزه‌داری در ایران
- ۲۵ موزه‌داری در تبریز
- ۳۱ اهمیت موزه فوتبال آذربایجان
- ۳۷ فصل ۲- تاریخچه موزه فوتبال
- ۳۹ موزه فوتبال آذربایجان (اولین موزه فوتبال ایران)
- ۴۰ ایده و طرح موزه فوتبال آذربایجان
- ۴۳ تاسیس موزه فوتبال در تالار باغ رضوان
- ۴۸ جایگاه موزه فوتبال آذربایجان در ایران
- ۵۰ افتتاح فاز دوم و انتقال موزه فوتبال به محل جدید

- ۵۷ فصل ۳- مجوز فعالیت رسمی موزه فوتبال
- ۵۹ مراحل اخذ و اهمیت مجوز فعالیت موزه فوتبال آذربایجان
- ۶۳ فصل ۴- مشخصات موزه فوتبال
- ۶۵ مشخصات ساختمان موزه فوتبال
- ۶۷ طبقه زیر زمین: تالار اصلی موزه
- ۷۴ نه همکف: فروشگاه عرضه محصولات ورزش فوتبال، اتاق نگهداری و گیشه فروش بلیط و کنترل ورود و خروج بازدیدکنندگان
- ۷۶ طبقه اول: اتاق پیشکسوتان فوتبال، دفتر مدیریت موزه، نمازخانه
- ۸۰ طبقه دوم یا پشت بام ساختمان موزه: کافی شاپ
- ۸۳ فصل ۵- تاریخ فوتبال تبریز در موزه
- ۸۵ تصاویر مستقر در راه پله‌های موزه
- ۸۶ تصاویر راه پله طبقه زیر زمین
- ۹۱ تصاویر راه پله طبقه همکف
- ۹۶ تصاویر راه پله طبقه اول
- ۱۰۲ تصاویر بزرگ سالن اصلی موزه (تالار موزه)
- ۱۰۲ ۱- حسین صدقیانی
- ۱۰۵ ۲- تیم روئین تن
- ۱۰۵ ۳- قدیمی‌ترین بلیط موجود از مسابقات فوتبال ایران- سال ۱۳۱۶
- ۱۱۰ ۴- استادیوم یادگار امام (ره) تبریز
- ۱۱۱ تصاویر سرستونهای تالار اصلی موزه
- ۱۱۲ ۱- بیوک جدی‌کار (چپ طلایی ایران)
- ۱۱۵ ۲- داوود ارغوانی (بازیکن ارزنده تیم ملی)
- ۱۱۶ ۳- بیوک تقی زاده (از اولین بازیکنان تبریزی تیم ملی ایران)
- ۱۱۶ ۴- حسین خداپرست (بازیکن المپیک و بهترین چپ پای تیم منتخب تبریز)
- ۱۲۰ ۵- عارف قلی‌زاده (عارف سرطلایی)
- ۱۲۰ ۶- عزیز اصلی منش (از پرافتخارترین دروازه‌بانان تاریخ فوتبال ایران)
- ۱۲۱ ۷- بیوک صباغ (بازیکن ملی و از مربیان اولین مدرسه فوتبال تبریز)

- ۱۲۴ ۸- اسماعیل هاشمی (اولین مربی رسمی تیم تراکتورسازی)
- ۱۲۴ ۹- حسام گلزار (بازیکن تیم منتخب تبریز و از مربیان اولین مدرسه فوتبال تبریز)
- ۱۲۵ ۱۰- حبیب دایی اوغلی (بازیکن ملی و از مربیان اولین مدرسه فوتبال تبریز)
- ۱۲۹ ۱۱- دکتر علی اصغر کوشا (از بنیان‌گذاران اولین مدرسه فوتبال ایران)
- ۱۲۹ ۱۲- دکتر عظیم اهری (از بنیان‌های اولین مدرسه فوتبال ایران)
- ۱۳۲ ۱۳- اکبر گهرخانی (بنیان‌گذار مجموعه دهکده المپیک تبریز و استاد یوم یادگار امام)
- ۱۳۲ ۱۴- سردار شهید مصطفی پیشقدم (فوتبالیست شهید)
- ۱۳۵ ۱۵- استاد علی اصغر صحتی (از بنیان‌های اصلی مجموعه ورزشی باغشمال تبریز)
- ۱۳۷ ۱۶- حاج محمد نقی کبریت ساز توکلی (بنیان‌گذار تیم توکلی)
- و مهندس محمد تقی کبریت ساز توکلی (بنیان‌گذار باشگاه‌های ماشین‌سازی و تراکتور)
- ۱۳۹ تاریخ فوتبال تبریز از سال ۱۲۸۵ تا ۱۳۹۵ بر دیوار اصلی سالن موزه
- ۱۶۰ تیم منتخب تبریز از سال ۱۳۱۸ تا ۱۳۴۶ بر دیوار اصلی سالن موزه
- ۱۷۰ جمعی از ستارگان معاصر فوتبال تبریز به همراه تصویر پالیدی سیستم
- ۱۷۱ زنگنه یاد دکتر علی رضا نیک‌مهر
- ۱۷۲ کریم باقری
- ۱۷۳ رسول باقری خطیبی
- ۱۷۵ پالیدی سیستم
- ۱۷۷ تاریخ فوتبال ماشین‌سازی به روایت تصویر
- ۱۸۴ تاریخ فوتبال تراکتور به روایت تصویر
- ۱۹۵ تاریخ فوتبال شهرداری به روایت تصویر
- ۲۰۷ فصل ۶- اسناد تاریخ فوتبال تبریز
- ۲۵۳ فصل ۷- اشیاء و لوازم ورزش فوتبال در موزه
- ۳۰۷ فصل ۸- موزه فوتبال آذربایجان به روایت تصویر

مقدمه مؤلف

ایران به لحاظ داشتن آثار تاریخی و فرهنگی ثبت‌شده در فهرست جهانی یونسکو، جزو ده کشور برتر و یکی از مهدهای تمدن خیز جهان باستان محسوب می‌شود.^۱ تمدن‌های کشف شده در نقاط مختلف ایران از جمله تبریز، نمونه‌ای از تمدن‌های دیرینه و پربار جهان است، که رازهای آن به کمک باستان‌شناسان خارجی و ایرانی تا حدودی برای جهان علم آشکار شده و سعی و کوشش برای شناسایی بقیه آنها ادامه دارد.

تبریز یکی از شهرهای باستانی جهان، به لحاظ داشتن آثار تاریخی، برای محققان و باستان‌شناسان از اهمیت خاصی برخوردار است. از طرفی، نخبگان و بزرگان این دیار، در ظهور و تشکیل اولین‌ها و تمدنهای جدید ایران در زمینه صنعت، اقتصاد، هنر، ورزش و حتی اندیشه و نوآوری‌ها، نقش اساسی ایفاء کرده‌اند. لذا اکثر تمدنها و نوآوریهای بشری، ابتدا توسط نخبگان به این شهر وارد و بعداً به سایر نقاط ایران منتقل شده، به همین خاطر کهن شهر تبریز به شهر اولین‌ها ملقب گردیده است.

۱- به نقل از وبگاه یونسکو: www.unesco.org

با توجه به این که طبق مستندات موجود، فوتبال برای اولین بار به تبریز شهر اولین‌ها آمده، و بزرگان و تاثیرگذاران ورزش فوتبال ایران از این شهر بوده، به همین خاطر بعد از بیست سال تحقیق، کتاب تاریخ فوتبال تبریز در سال ۱۳۹۴ منتشر شد، و در کنار آن، اولین موزه فوتبال ایران با همکاری شهرداری تبریز تأسیس گردید.

در صنعت گردشگری، موزه‌ها نقش اساسی در معرفی فرهنگ و هویت ملت‌ها و یکی از عوامل مهم جذب گردشگر بوده، لذا ایجاد موزه، معرفی و شناساندن آن در شهرهای تاریخی و باستانی، بسیار حائز اهمیت است. در کشورهای پیشرفته برای شناساندن موزه‌ها، علاوه از چاپ بروشور و معرفی آن در فضای مجازی، معمولاً مشخصات وسایل و اشیاء، و تاریخچه موزه در یک مجموعه چاپ و منتشر می‌گردد. بازدیدکنندگان جهت اطلاع از جزئیات وسایل موزه، یا تهیه کتاب شناسنامه موزه، در فرصت مناسب و با آرامش کامل، مشخصات اشیای موزه را مطالعه می‌نمایند و از این طریق موزه به دیگران معرفی می‌گردد. خوشبختانه، شهرداری منطقه دو تبریز با اطلاع از نقش کتاب در معرفی موزه، اقدام به چاپ و انتشار شناسنامه موزه فوتبال نمودند که در نوع خود یک اقدام کم نظیر است.

لازم به توضیح است؛ چون اکثر تصاویر موزه قدیمی بودند، لذا تعدادی از عکس‌های متن کتاب از کیفیت مطلوبی برخوردار نیستند. هر چند در حد امکان این تصاویر با مهارت‌های خاص بازسازی و مرمت شده‌اند، لذا اگر کار خانم «سلوا محجل شجا» که در اصلاح و مرمت تصاویر قدیمی و همچنین از بابت صفحه‌آرایی کتاب که با ظرافت خاصی طراحی نمودند، متشکر و سپاسگزارم، از جناب حسین نجاتی مدیر عاملی به خاطر عکسبرداری از قسمتهای مختلف موزه، وسایل و اشیای موزه متحمل زحمت شدند قدردانی می‌گردد. همچنین، با توجه به اینکه تاریخ فوتبال ما بسیار وسیع و گسترده بوده و امکان چاپ و نشر تصاویر و مشخصات تمام اشیاء و اسناد موزه امکان پذیر نمی‌باشد، لذا از بین وسایل موزه، مشخصات و تصاویر مهمترین این اشیاء آورده شده است. همچنین در موزه فوتبال و شناسنامه آن، قسمتی از تاریخ فوتبال معرفی گردیده است. لذا به علاقمندان ورزش فوتبال توصیه می‌شود؛ جهت اطلاع کامل از پیشینه ورزش فوتبال تبریز، به کتاب «تاریخ فوتبال تبریز» مراجعه و آن را مطالعه نمایند.

در خاتمه از تمام کسانی که در تجهیز و تکمیل فاز دوم موزه، و در تالیف، چاپ و نشر کتاب یار و یاورمان بوده و با عشق و علاقه همکاری نمودند، کمال تشکر را دارم. لذا بر حسب وظیفه، از اعضای محترم شورای اسلامی کلان شهر تبریز، از آقایان دکتر ایرج شهین باهر

شهردار محترم تبریز، مهندس باقر خوشنواز شهردار محبوب منطقه دو، جناب مهندس رضا جان فشان نوبری معاونت محترم مالی اقتصادی منطقه دو، مدیران و پرسنل شهرداری منطقه دو، از جناب دکتر رضا خلیلی مدیرعامل محترم سازمان توسعه گردشگری شهرداری تبریز، که در انتقال و تکمیل موزه با ما همراه بودند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

از استاد سعید جلالی مدیر محترم انتشارات ستوده و صاحب نظر در امور اجتماعی و فرهنگی، از بابت راهنمایی و توصیه‌های لازم جهت بهتر شدن این مجموعه، و از همسر بزرگوارم سرکار خانم حبیبی لاله که از ابتدای طرح تاسیس و تکمیل موزه و همچنین در ویرایش، بازخوانی و تصحیح اغلاط متن کتاب، همکاری صمیمانه داشتند، ممنون و سپاسگزار هستم.

ایوب نیکنام لاله

تابستان ۱۴۰۰

www.ketab.ir